

Az Opera Jubileumi emlékgyűrűsei

A Magyar Állami Operaház 2013 óta ünnepli a nemzeti romantikus opera megteremtőjének, Erkel Ferencnek a születésnapját, november 7-én a **Magyar Opera Napját**. 2020-ban ezen a napon adtak át számos díjat művészeknek és az ott dolgozóknak az Eiffel Műhelyház Bánffy Miklós Termében. Nem feledkeztek meg azokról a munkatársakról sem, akik huszonöt éve dolgoznak közalkalmazottként az intézménynél. **Jubileumi emlékgyűrűt** kapott mások mellett: **Bertók László** gondnok, **Meixler Richárd** díszítő, **Áprily Gábor** és **Tamási János** világosítók, valamint **Csányi László** ügyelő.

Az alábbiakban bemutatunk néhány díjazottat.

Meixler Richárd díszítő:

1995-ben kezdtem az Erkel Színházban dolgozni mint színpadi díszletező. Édesanyám itt dolgozott öltöztetőként, az ő javaslatára jöttem ide. Eleinte nagyon nehéz volt ez a munka, mert az Erkel Színház színpadtechnikája nagyon egyszerű volt, így a díszletezés komoly fizikai munkát jelentett. De hamar megszoktam és megszerettem az operai munkát. Azóta is örömmel járok be dolgozni mind a mai napig.

Most az Eiffel Műhelyházban dolgozom, ami egy „úrhajó” az Erkel Színházhoz képest. Itt speciális, modern színpadtechnika van, ami nagyon megkönnyíti a díszletezői munkát. Az itt dolgozó állandó díszítőcsapat létszáma kétszer 12 fő. Ha betegség vagy valamilyen nagyobb feladat van, az Erkel és az Eiffel stábjá kíségeti egymást. Az Eiffel díszítői létszáma elegendő arra, hogy az

itteni előadásokat, próbákat és más díszítői feladatokat ellássa. Három játszási helyszín van az épületben: a Friesay Ferenc Stúdió vagy zenekari próbaterem, ahol felvételeket is lehet készíteni; a Hevesi Sándor Házi Színpad – itt zajlanak a próbák – és a Bánffy Miklós Színházterem, összecusukható nézőtérrel; itt tartjuk az előadásokat. Ez utóbbiban díszletes főpróbák is vannak olyan bemutatókból, amelyek majd az Erkel Színházban kerülnek előadásra. Ez úgy lehetséges, hogy a két színpad közel egyforma méretű. 14 méteres a színpadnyílás, beépített forgó van, emelhető a zenekari árok. Elektromos, számítógép-vezérlésű díszlethúzó és 10 sor ponthúzó van beépítve. Az is megkönnyíti a munkánkat, hogy az épületben a Bánffy Terem mögött van a díszletraktár, így szintkülönbség nélkül, pár méterről lehet a díszleteket a színpadra szállítani.

Jelenleg a járvány alatt sincs leállás. Előkészítünk, bepróbálunk olyan darabokat, melyekkel – ha újból jöhetnek a nézők – elindulhatnak az előadások. Készen van több új bemutató is. Közreműködünk a streamelt előadásokon. Most elvégzünk olyan feladatokat is, melyekre a rendes működés alatt nem jutna idő, például dobogók rendbe hozása, raktárak rendezése, ami a gyors beköltözés miatt eddig nem készülhetett el.

Az itt eltöltött 25 éves jubileumomra kaptam az emlékgyűrűt, nagyon örültem neki. Ez a 25 év nagyon sok. Kezdetben nem gondoltam, hogy ilyen sokáig itt maradok. Eleinte a hosszú munkaidő és a nehéz fizikai munka nem tetszett. De folyamatosan javult a helyzetünk, nőtt a megbecsülésünk, kialakult egy összetartó társaság. Így teltek az évek, és már nem is tudom elképzelni, hogy máshol dolgozzak.

► **Tamási János** világosító:

Szakközépiskolában végeztem a tanulmányaimat 1983-ban. Első munkahelyem a BKV-nál volt. Apukám a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon színpadi titkárként dolgozott, sokat voltam ott előadásokat nézni, megtetszett ez a világ. Összebarátkoztam az ott dolgozó világosítókkal. Ezután 1986-ban jelentkeztem az Erkel Színházba világosítóként. Itt dolgoztam egészen 1997-ig. Kis kitérő után, 2007-ben jöttem vissza az Operához. Tavaly februárban költöztünk át az Eiffel Műhelyházba. Ekkor kezdtük el a világítási berendezések felszerelését, beüzemelését.

Az épületben lévő mindhárom játszási helyen dolgozunk. A Bánffy Teremben komplett színházi világítási berendezést üzemeltetünk. A többi teremben a próbák igényeinek megfelelő felszerelést használunk. A járvány alatt a streamelt előadásokban működünk közre. Azokat a darabokat is világítással próbáljuk, amelyek majd az Erkel Színházban lesznek bemutatva, de ezeket ott újra be kell világítani az ottani felszereléssel. Két külön világítási csapat van, így az Erkel Színház-beli kollégák átveszik a világítási igényeket, megnézik itt a próbát, megkapják a scenáriumot, és az ottani főpróbákra beállítják a világítást. Az Operában egy világosítótár van, de fixen be vagyunk osztva a különböző játszási helyekre. Van egy fény- és hangtárvezető, és minden helyszínen fővilágosítók, akik irányítják az ottani munkát, beállítják az előadások világítását. Vannak fényszabályzó-kezelők és színpadi világosítók. Mi szereljük az új bemutatókhoz készülő olyan díszleteket, amelyekben valamilyen világítás szükséges. Például: falikarok, esillárok, újabb LED-falak. Az Eiffel Műhelyházban van egy nagy raktár a világítási eszköz számára, és egy kis műhelyünk, ahol el tudjuk végezni ezek karbantartását, szerelését. A kisebb javításokat is megcsináljuk. A próbák során betanuljuk a világítási feladatokat, leírjuk egy scenáriumba a beállításokkal együtt. Így az előadásokon a feladatokat mindenki el tudja végezni.

Mindkét szülőm színházban dolgozott. Apukám egy ideig a filmgyárban is. Sokat jártam a munkahelyeiken, megfogott ez a világ. Ezért kerestem én is ilyen munkahelyet és töltöttem el itt most már 25 évet. Ez alatt a hosszú idő alatt családi légkör alakult ki. Változatos a munka, nincs két egyforma előadás.

Bertók László gondnok:

49 éves vagyok, 26 éve dolgozom az Operaházban. 1995. január 13-án, pénteken léptem be az Operaház díszlettárába. 13 esodálatos évet töltöttem színpadi díszítőként. Nagyon nehéz volt az első három hónap, de szorgalommal és kitartással sikerült beilleszkednem a díszlettár csapatába. Három év után kineveztek a városi oldal vezetőjének. Ezután szó szerint kinyílt előttem a világ. Az Operaháznak köszönhetően a világ sok országába (Kínába, Mexikóba és számos európai országba) jutottam el a turnék során. A világlátás mellett kiváló műszaki szakemberekkel dolgozhattam együtt. Ez is arra ösztönzött, hogy tanuljak és képezem magamat. A 2000-es évek közepén Schmidt János tanár úr irányítása alatt elvégeztem a színházi díszítői OKJ-s képzést. 2008-ban jelentkeztem a megüresedett gondnokhelyettesi állásra, azóta is a gondnokság kötelékéhez tartozom. Műszaki vezetőm, Czeiner László rávilágított arra, hogy most már az egész színház működésében kell gondolkodnom.

A gondnokság a Műszaki Igazgatóság keretein belül a Létesítményüzemeltetési Osztály alá tartozik. Jelenleg egy 50 fős csapat dolgozik nálunk. Ez a szám természetesen több intézmény, terület között oszlik meg. Most, hogy az Operaház a felújítási, korszerűsítési munkálatok miatt zárva van, a gondnokság az Eiffel Műhelyházban a Tolnay Pál-ról elnevezett „D” épületben alakította ki a bázisát. Nagyon nemes gesztus az Operaház vezetése részéről, hogy nem feledkeznek meg a régmúlt idők ki-

váló műszaki dolgozóiról. Ennek fényében a neves művészek mellett a műszaki területeken kimagasló eredményeket elérő egykori kollégák neve is fennmarad a Műhelyház különböző területeinek elnevezésével. Az összeszerelő csarnok Borsa Miklós nevét fogja viselni, aki szintén hosszú ideig volt az Operaház műszaki vezetője.

A gondnokság, de inkább kibővítve, az üzemeltetés legfőbb feladata a megfelelő munkakörülmények biztosítása. Fő tevékenysége az épületek üzemeltetése, karbantartása, takarítása, a különböző táruk kiszolgálása. Normál esetben az előadások és a rendezvények lebonyolításában való részvétel is a munkánk része. Az Eiffel Műhelyházba való költözés során részt vettünk a különböző táruk költöztetésében, az épület belakásával járó kisebb-nagyobb munkák elvégzésében.

A járványhelyzet miatt jelenleg az intézmények közötti szállításban, anyagbeszerzésekben veszek részt. Biztosítom az eszközöket, anyagokat, hogy a kollégáim zavartalanul végezhesék a munkájukat. Legutóbb a Jelmeztárnak alakítottunk ki ideiglenes tárolóhelyeket a Műhelyház óriásraktárában, hogy megfelelő módon tudják tárolni a hatalmas mennyiségű jelmezt.

Szerencsés helyzetben vagyok, mert a hobbim egybeesik a munkámmal. Régóta érdekel a színháztörténet. Érdekes, hogy jelenleg is egy színháztörténeti eseménynek vagyok a részese, hiszen ilyen még nem volt a magyar színjátszás történetében. Az Eiffel Műhelyházzal az Operaház soha nem látott lehetőségek birtokába került. Szinte mindent gyűjtök, ami az Operaházzal kapcsolatos. A gondnoki iroda falán egy kisebb kiállítást készítettem a saját színháztörténeti gyűjteményemből. A plakátok, metszetek, rézkarcok mellett a színháztörténeti könyveket is gyűjtöm. A legutóbbi „szerzeményem” Borsa Miklós és Szabó-Jilek Iván *Tűzben született* című könyve, amely az operaház eredeti színpadtechnikai berendezését mutatja be. Szeretném feldolgozni az Operaház Arcképcsarnokában található, kézzel festett arcképeket. Már elkezdtem ezt, és örömmel tapasztaltam, hogy a kiváló korábbi művészek mellett színházi műszaki dolgozók is visszaköszönnék a falakról.

Elvégeztem a Magyar Nemzeti Múzeum szervezésében indult múzeumi gyűjtemény és raktárkezelő OKJ-s képzést. Azért gondoltam, hogy szükségem lehet erre a tanfolyamra és az ott szerzett ismeretekre, mert az Operaházban számos értékes műtárgy található, és a munkám során több esetben is mozgatni kellett ezeket. Nem mindegy, hogy milyen módon vannak kezelve, szállítva, raktározva. Szeretem a műtárgyakat, és ezáltal szakavatott módon tudok bánni velük.

Lejegyezte:
Kárpáti Imre